UUTISET

Ensimmäistä kertaa nuorten ja vanhempien ikäryhmien arvot ja tottumukset poikkeavat toisistaan. On kasvamassa urbaani sukupolvi, jonka juuret eivät enää ole maalla. **SUOMALAISTEN MUUTTOLIIKETTÄ TUTKINUT TIMO ARO**

Suomalaisten pakkautuminen isoihin kaupunkeihin jatkuu

Viime vuonna muuttotappiot erityisesti maaseutumaisissa kunnissa olivat jälleen isot. Pitkän aikavälin muuttoliikkeen suuntaa kohti Etelä- ja Lounais-Suomea ei pysäytä mikään.

Suomalaisten muuttoliikettä tutkinut **Timo Aro** sanoo, että agraari-Suomen perinteestä vuosikaudet kummunnut ihanne omasta talosta kaukana keskuksista alkaa siirtyä historiaan.

Aro toimii tällä hetkellä Porin kaupungin kehittämispäällikkönä.

”Ensimmäistä kertaa nuorten ja vanhempien ikäryhmien arvot ja tottumukset poikkeavat toisistaan. On kasvamassa urbaani sukupolvi, jonka juuret eivät enää ole maalla”, Aro kertoo.

Se näkyy muun hänen mukaansa muassa siinä, ettei kesämökkiä enää pidetä itsestään selvänä tavoittelun kohteena. Se on vain yksi valinta muiden joukossa.

Aro on äskettäin julkaissut viiden vuoden ajalta tehdyn perusteellisen muuttoliikeselvityksen. Siitä käy ilmi suomalaisten pakkautuminen vähitellen Etelä- ja Lounais-Suomeen.

Suurten kaupunkiseutujen alueella asuu jo 4,8 miljoonaa ihmistä eli 90 prosenttia väestöstä.

Suomen vetovoimaisimmat kunnat ovat Helsinki, Tampere, Oulu, Turku ja Kuopio. Kaupunkien kasvaessa muu Suomi vähitellen autioituu: peräti kaksi kolmasosaa kunnista on muuttotappiollisia.

”Ihmiset hakeutuvat sellaisiin paikkoihin, joissa ovat eläneet lapsuutensa tai nuoruutensa. Mitä useampi on elänyt koko ikänsä kaupungissa, sitä harvemmalla on enää juuria maaseudulla ja hinkua muuttaa sinne”, Aro selittää.

Maineen merkitys kasvaa

Muutamien kokonaisten maakuntien ja maakuntakaupunkien nettomuuttotappioita selittää elinkeinoelämän rakennemuutos. Kun tuotantolaitoksia suljetaan ja koulutuspaikkoja supistetaan, ihmisiä muuttaa pois Raahen, Salon, Imatran, Varkauden, Kotkan ja Kouvolan kaltaisista kaupungeista.

”Ne ovat olleet riippuvaisia yhdestä tai kahdesta vientivetoisesta toimialasta”, Aro perustelee eikä ole täysin vakuuttunut biotalouden tuomasta pelastuksesta monillekaan paikkakunnille.

”Paljon toiveita sen varaan laitetaan, mutta tavallisten ihmisten on vaikea hahmottaa, miten ne työpaikat konkreettisesti syntyvät”, Aro pohtii.

Nykynuorille paikkakuntien maineella on myös isompi merkitys kuin on ollut esimerkiksi suurten ikäluokkien ihmisille.

”Ennen niin sanotut kovat tekijät, kuten työn saatavuus, liikenneyhteydet ja koulutuspaikkojen tarjonta sanelivat muuttoa. Nyt pohditaan sitä, onko paikkakunnalla kiva olla, mitä siellä voi harrastaa ja millaisia mielikuvia se synnyttää.”

Radat ja moottoritiet ratkaisevat

2000-luvulle tyypillisenä piirteenä on asutuksen vyöhykemäinen kehitys isoja kaupunkeja yhdistävien moottoriteiden ja ratojen varteen. Paras esimerkki on Helsingin ja Tampereen välisten paikkakuntien menestys.

”Ihmisille on erittäin tärkeätä päästä liikkumaan mahdollisimman sujuvasti kodin ja työpaikan väliä.”

LIISA YLI-KETOLA

PÄIVÄN KYSYMYS

Talvi on ollut leuto ja jäätilanne helppo.

Missä päin jäänmurtajat ahertavat?

Kuluvan talven ensimmäinen jäänmurtaja lähti työtehtäviin joulupäivänä. Tuolloin Kontio suuntasi Helsingin Katajanokalta kohti Perämerta.

Millainen talvi jäänmurtajilla on ollut, Liikennevirasto talvimerenkulun päällikkö Jarkko Toivola?

Poikkeuksellisen leuto. Tätä leudompi talvi oli 2007–2008, mutta sen jälkeen pitää mennä varmaan 1930-luvulle asti, että samanlaista olisi sattunut.

Oy Suomi Ab:lle tämä tietää hyvää, koska murtajakustannukset ja kauppalaivojen ylimääräiset polttoainekustannukset ovat keskimääräistä talvea pienemmät.

Missä päin jäänmurtajia on tarvittu?

Lähtökohtaisesti vain Perämeren pohjukassa. Ruotsalainen Ale on joutunut muutaman kerran avustamaan heikoimpia laivoja Vaasan seudulla. Muuten on selvitty Raaheen asti hyvin vähäisillä avustuksilla.

Millainen jäätilanne on Perämerellä?

Perämeren pohjukka on tuulten ajamien ahtojäiden vuoksi ollut ajoittain varsin vaikea. Viime viikolla piti liikenne jopa keskeyttää hetkeksi, kun puristus jääkentässä oli niin kova. Sen jälkeen aluksi vain vahvimmat jäänmurtajat pääsivät hädin tuskin liikkumaan.

Kuinka paljon murtajia on liikenteessä verrattuna aiempiin talviin?

Karkeasti voi sanoa, että alle puolet siitä, mitä normaaleina talvina. Suomalaisista jäänmurtajista liikkeellä ovat Otso ja Kontio. Ruotsalaisista Suomen puolella avustamassa ovat välillä olleet Atle ja Frey.

Vieläkö jäätilanne voi muuttua pahemmaksi?

Usein maaliskuussa jäät saavuttavat maksimipaksuutensa ja toisaalta silloin on myös ahtojäitä paljon.

Perämerellä on kova talvi edelleen, vaikka etelässä räystäät tippuvat.

Vaikea on ennustaa, kuinka kylmä keväästä tulee, mutta kokonaisuutena ei tästä enää vaikeaa talvea tule.

JUHA KAIHLANEN

Henri Lignell perheineen muutti vastavirtaan Valtimolle

Ensin löytyi talo, sitten työ

JOENSUU (MT)

Jyväskylän liepeiltä Pohjois-Karjalan pohjoisosaan runsaan 2 000 asukkaan Valtimolle muuttanut **Henri Lignell** on tyytyväinen mies. Joulukuussa hän aloitti uudessa työssä Puustelli-keittiökalusteiden kauppiaana.

Häntä ei haittaa se, että koti sijaitsee Valtimolla ja työpaikka 150 kilometrin päässä Joensuussa. Pari yötä viikossa hän voi aina nukkua myymälän takahuoneessa.

”Meillä oli entuudestaan tuttavia ja ystäviä Pohjois-Karjalassa. Olemme vaimoni kanssa opiskelleet täällä. Kotoisin olemme Etelä-Karjalasta, mutta Pohjois-Karjalaan muutto tuntui kuin kotiin olisi tullut”, 44-vuotias Henri Lignell sanoo.

Koulukuljetukset toimivat hyvin, viiden lapsen isä kiittää Valtimoa.

”Vaimon kanssa olemme jutelleet, että täältä emme lähde minnekään. Valtimo on paikoista parhain. Takapihalta alkaa erämaaluonto. Metsäpalsta on jo hommattuna, että pääsen tekemään metsätöitä harrastuksekseni.”

Henri Lignell muistelee ilolla muuttopäivää, jolloin valtimolaiset naapurit toivat leipää ja pullaa ja tulivat kantamaan tavaroita sisälle. ”Täällä on ihan oma kansanluonteensa, niin mukavaa väkeä.”

Keski-Suomeen Lignellit eivät kotiutuneet, vaikka siellä vierähti kymmenkunta vuotta elämästä.

”Eihän meitä oikein edes tervehditty, kun olimme muualta muuttaneita.”

Viime vuonna Valtimon nettomuutto jäi miinukselle vain kolmen henkilön verran.

LIISA YLI-KETOLA

LARI LIEVONEN

Henri Lignell tuli Pohjois-Karjalaan jäädäkseen. Joulukuussa hän aloitti Puustelli-kauppiaana Joensuussa. Markkina-alue kattaa koko maakunnan, joten 150 kilometrin työmatka ei miestä hirvitä.

Suomalaiset eivät hingu kaupungistumista

Vain pari–kolme prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että maaseudulla asuminen rasittaa ympäristöä liikaa ja siksi kaupungistumista pitäisi vauhdittaa.

Täysin eri mieltä on useampi kuin joka toinen. Vähintään jokseenkin eri mieltä kaupungistumisen vauhdittamisen tarpeesta on 80 prosenttia.

Niin suomalaiset vastasivat, kun Taloustutkimus kysyi asiaa marras–joulukuun vaihteessa.

Kaikissa ryhmissä vähintään kaksi kolmesta vastustaa kaupungistumisen vauhdittamista ainakin jonkin verran.

Naiset ovat hiukan maaseutumielisempiä kuin miehet, ja keski-ikäiset hiukan enemmän kuin nuoret ja eläkeikäiset.

> Maaseutumielisyyttä vähentävät johtava asema, suuret tulot ja korkeakouluopinnot.

Maaseutumielisyyttä vähentävät johtava asema, suuret tulot ja korkeakouluopinnot.

Maaseutumielisyys lisääntyy etelästä pohjoiseen. Pienissä kunnissa kaupungistumisen vauhdittaminen ei houkuta sitäkään vähää kuin kaikkein suurimmissa kaupungeissa.

Puolue vaikuttaa

Kristillisdemokraattien ja keskustan äänestäjät puolustavat tiukimmin maaseudulla asumista. Se selvisi vuodenvaihteessa tehdyssä jatkokyselyssä.

Eniten kaupungistumisen vauhdittaminen saa kannatusta RKP:n, vasemmistoliiton ja kokoomuksen äänestäjiltä. Kannatus jää tosin vähäiseksi: vasemmistoliiton ja kokoomuksen äänestäjistä kaupungistumista vauhdittaisi joka kymmenes. Myös vihreät pääsevät samaan lukuun, mutta heistä käytännössä kaikki ovat vain jokseenkin samaa mieltä.

RKP:n äänestäjissä kaupunkimielisten osuus on suurin, mutta siinä on virhemahdollisuus. RKP:tä äänestäneitä on vastaajissa vähänlaisesti. Kun kysely oli lisäksi suunnattu suomenkielisille alueille, RKP:n vastaajiksi lienee kasautunut lähinnä isojen kaupunkien asukkaita etelä- ja länsirannikon maaseutuväestön sijasta.

Näin kysely tehtiin

Taloustutkimus teki kyselyn Maaseudun Tulevaisuuden ja Ajatuspaja e2:n toimeksiannosta. Ensimmäinen vaihe oli marras–joulukuun vaihteessa tehty kirjekysely, johon vastasi 3 730 aikuisikäistä suomalaista.

Puoluekannatuksen mukaiset vastaukset Taloustutkimus keräsi joulu–tammikuun vaihteessa internet-paneelissa. Silloin vastaajia oli 1 268.

Molemmat tulokset on painotettu vastaamaan Suomen 15–79-vuotiasta väestöä. Peruskyselyssä virhemarginaali on kumpaankin suuntaan noin 1,5 prosenttiyksikköä ja puoluekannatuksen mukaisissa vastauksissa noin 2,5 prosenttiyksikköä.

HEIKKI VUORELA

"Maaseudulla asuminen rasittaa ympäristöä liikaa ja siksi kaupungistumista pitäisi vauhdittaa"

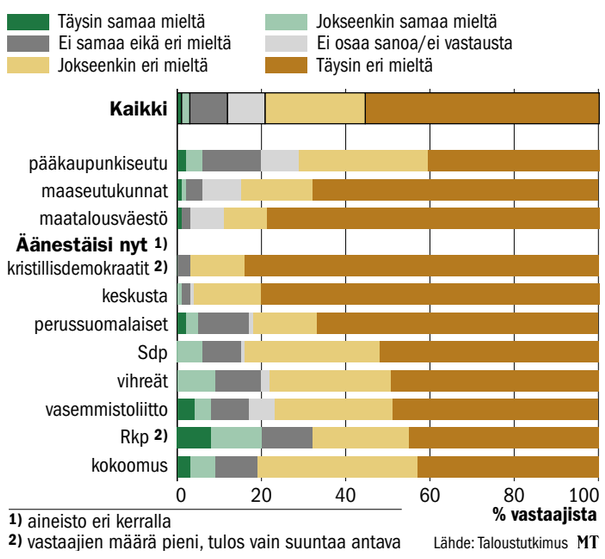

1) aineisto eri kerralla
2) vastaajien määrä pieni, tulos vain suuntaa antava

Lähde: Taloustutkimus MT

POLITIIKASTA LYHYESTI

”Luottamus palautettava”

Seuraavan hallituksen tärkein tehtävä on palauttaa sekä kansalaisten, yritysten että kaikkien etutahojen luottamus tulevaisuuteen, sanoi keskustan puoluesihteeri **Timo Laaninen** Sodankylässä lauantaina.

Suomi tarvitsee Laanisen mukaan yhteiskuntasopimuksen tarvittavien uudistusten toteuttamiseksi.

”Osana yhteiskuntasopimusta onkin sovittava, uudistuksista, joilla parannetaan työllistävien pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytyksiä, helpotetaan työn teettämistä ja vastaanottamista, vähennetään työntekoa ja yrittämistä hankaloittavaa byrokratiaa sekä kohennetaan kotimaisen energian kilpailukykyä. Pahimmille työttömyysseuduille olisi räätälöitävä omat työllisyysohjelmat.”

Soinilta ei tukea lipun polttajille

Perussuomalaiset nuoret tekevät näkyvää irtiottoa emopuolueensa maltillisesta EU-linjasta. Parisenkymmentä perussuomalaista poltti Euroopan unionin tähtilipun Mikkelin Kirkkopuistossa lauantaina.

Uuden puheenjohtajan johdolla Perussuomalaiset Nuoret on ryhtynyt ajamaan kuuluvasti Suomen eroa eurosta ja koko Euroopan unionista. Emopuolueen puheenjohtaja **Timo Soini** kommentoi Ylelle, ettei ymmärrä nuorisojärjestön halua provosoida tahallaan.

”Sote hitaasti, mutta varmasti”

Ratkaisu sosiaali- ja terveyspalvelujen rakenneuudistuksesta (sote) saadaan aikaan, vakuuttaa pääministeri **Alexander Stubb** (kok.).

”Kyllä se sieltä hitaasti, mutta varmasti syntyy”, Stubb sanoi pääministerin haastattelutunnilla Ylellä sunnuntaina.

Stubb totesi, että soteratkaisu ei ole enää suoranaisesti vain hallituksen, vaan kaikkien poliittisten puolueiden vastuulla, koska se siirrettiin parlamentaariseen valmisteluun.

Jos soteratkaisu kaatuu, sen pitää kaatua eteenpäin, Stubb siteerasi keskustan kansanedustajaa **Tapani Tölliä**.

Stubb asetti ratkaisulle neljä kriteeriä: Sen pitää olla perustuslain mukainen, seurata parlamentaarisen ryhmän alkuperäistä ehdotusta ja pureutua kestävyysvajeeseen. ”Neljäntenä toivon, että se saadaan tämän hallituskauden aikana.”

Perustuslakivaliokunta tyrmäsi sote-esityksen sisältyvän viiden sotealueen mallin lausunnossaan torstaina.

Eduskunnan sosiaali ja terveysvaliokunta ryhtyi perjantaina etsimään uutta mallia.

Valiokunta yrittää ratkaisua 19 tuotantovastuualueen pohjalta ja jatkaa asian käsittelyä tänään maanantaina iltapäivällä.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta joutuu tekemään uuden lakiesityksen uuden hallintomallin pohjalta.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtajan **Juha Rehulan** (kesk.) mukaan lähipäivät kertovat, löytyykö ratkaisu.

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsen **Outi Alanko-Kahiluoto** (vihr.) oli perjantain kokouksen jälkeen epäileväinen, että aika riittäisi kokonaisvaltaiseen vaikutusten arviointiin.

Nykyiset 20 sairaanhoitopiiriä ovat kuntayhtymiä.

Perustuslakivaliokunta nosti viime viikolla esiin kolme vaihtoehtoista mallia, jotka se voisi hyväksyä.

Mahdollisia olisivat niin sanottu maakuntamalli, yksitasoinen kuntayhtymämalli tai se, että sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtiolle.

JUHA KAIHLANEN

”Kreikalle ei uutta hätärahoitusta”

Pääministeri **Alexander Stubb** (kok.) totesi pääministerin haastattelutunnilla Ylellä sunnuntaina, että Kreikan on viimeistään tiistaina kerrottava, millaisia rakenteellisia uudistuksia se jatkaa.

Stubbin mukaan on vaikea nähdä, että Kreikalle olisi tulossa uusi hätärahoituspaketti.

Kreikan valtiovarainministeri **Giánis Varoufakis** lupasi maan toimittavan listan talousuudistuksista jo sunnuntaina.

Varoufakis uskoi, että EU-komissio, Euroopan keskuspankki ja kansainvälinen valuuttarahasto hyväksyvät Kreikan esityksen.

Kreikka sai perjantaina neljä kuukautta jatkoaikaa lainaohjelmalleen.

Irlannin valtiovarainministerin **Michael Noonanin** mukaan Kreikan pankit olisivat kaatuneet parissa päivässä, jos sopua ei olisi syntynyt.

JUHA KAIHLANEN

Panssareita sopimuksesta huolimatta

Ukrainan asevoimien mukaan Venäjältä on tuotu jälleen raskasta sotilaskalustoa kuten panssarivaunuja Ukrainaan.

Vain hieman aiemmin Ukrainan asevoimien edustaja ja separatistit kertoivat, että osapuolet ovat sopineet raskaan aseistuksen vetämisestä Minskin sopimuksessa määritellyltä puskurivyöhykkeeltä.

STT